

Ministertale – Folketing/samråd

Anledning: BYB alm. del Samrådsspørgsmål A
Dato: d. 18.september 2014 kl. 08.45-09.45

Samrådsspørgsmålet:

BYB alm. del Samrådsspørgsmål A

Vil ministeren redegøre for, hvordan regeringen forholder sig til situationen i Bispehaven ved Aarhus, og hvordan regeringen vil sikre, at sikkerheden i Bispehaven snarest muligt genoprettes, sådan at beboerne kan føle sig trygge og ikke dagligt udsættes for trusler, chikane, hærværk, ildspåsættelser og lignende?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Fatma Øktem (V).

Tale ved BYB alm. del samrådsspørgsmål A

Fatma Øktem har kaldt justitsministeren og mig selv i samråd om situationen i boligområdet Bispehaven i Aarhus.

Fatma Øktem spørger for det første:

- 1) hvordan regeringen forholder sig til den aktuelle situation i boligområdet

og for det andet:

- 2) hvad regeringen vil gøre for at genoprette sikkerheden, sådan at beboerne i området ikke skal udsættes for trusler, chikane, hærværk, ildspåsættelser og lignende.

Jeg lægger ud med det boligpolitiske perspektiv på situationen i Bispehaven. Herefter vil justitsministeren gøre rede for det politimæssige perspektiv på Bispehaven og på sikkerhedssituationen der.

[Spørgsmålets aktualitet]

Samrådsspørgsmålet er stillet d. 9. maj – og den 'aktuelle situation' er derfor ikke en helt entydig størrelse, eftersom vi jo nu befinder os i september måned.

Men den 28. april i år fandt der en skudveksling sted i Bispehaven, som involverede nogle af områdets unge mænd. Jeg går umiddelbart ud fra, at det er den episode, som udløste Fatma Øktems spørgsmål i maj måned.

Derfor har jeg bedt Aarhus Kommune om at redegøre for situationen i foråret, hvor skuddene faldt og for udviklingen frem til i dag. Kommunen har også redegjort for den kommunale og boligsociale indsats for at genskabe sikkerhed og tryghed i Bispehaven.

[Regeringens holdning til situationen i Bispehaven]

Skuddene, der faldt i Bispehaven i slutningen af april måned, er desværre et udtryk for den meget alvorlige situation i området. Der er store problemer med en hård kerne af kriminelle, der skaber utryghed og frygt hos beboerne i Bispehaven.

Og desværre er det ikke lykkedes at komme problemerne fuldstændig til livs hen over sommeren.

Det fremgår af kommunens redegørelse, at sommerferien sluttede af med knivstikkeri blandt de unge. Og selvom der rapporteres om ro lige nu, vurderer kommunen, at situationen i området generelt er skrøbelig, og at en fredelig periode hurtigt kan afløses af uro. Det kan bl.a. udløses af, at kriminelle unge, som

kommer ud af fængslet, søger til området – uanset om de bor der eller ej.

Og jeg vil gerne slå helt fast, at regeringen finder det helt og aldeles uacceptabelt, at et boligområde i den grad hærges og kontrolleres af bøller og kriminelle.

Det skal der ikke herske nogen som helst tvivl om.

Jeg hæfter mig dog også ved en meget vigtig ting i redegørelsen fra Aarhus Kommune, nemlig det at der på det seneste er kommet en modreaktion på den utryghedsskabende og kriminelle adfærd. Kommunen skriver, at samarbejdet mellem den boligsociale indsats, grupper af frivillige unge, afdelingsbestyrelsen og foreninger i Bispehaven er markant forbedret. Og at det har medført en positiv stemning i boligområdet.

Den modreaktion, det samarbejde og ikke mindst den positive stemning er vigtig, hvis vi skal få sikret et ordentligt fundament for at skabe en mere permanent tryghed.

Herudover er taget en række initiativer for at undgå lignende episoder i fremtiden.

For det første er der indgået aftale om en Strategi- og handlingsplan for Bispehaven, der er en fælles plan for en fælles fremtid.

For det andet samarbejder Aarhus Kommune og kriminalforsorgen om at forbedre beredskabet ved løsladelser af unge med tilknytning til Bispehaven.

For det tredje er samarbejdet mellem Østlyllands Politi og kommunen styrket i forhold til kriminelle familier.

For det fjerde har Østjysk Bolig benyttet sig af muligheden for at ophæve lejemål for uroskabende lejere og for at tilbyde familier med tilknytning til kriminalitet en ny start et nyt sted.

Og endelig er den tryghedsskabende renovering af området rykket tættere på.

Jeg uddyber problemet og initiativerne der skal komme det til livs her.

[Den hårde kerne]

At der er behov for indsatser er helt klart.

Når jeg hører om, at en lille gruppe ødelægger hverdagen for mere end 2000 beboere, så bliver jeg faktisk vred. For det kan simpelthen ikke være rigtigt, at vi skal finde os i det.

Det kan ikke være rigtigt, at en sådan gruppe skal have lov til at komme til Bispehaven og skabe utryghed for lovlydige beboere og ødelægge alle de gode ting, der sker for børn og voksne i boligområdet.

At en meget lille, men meget hård kerne, kan ødelægge rigtig meget for rigtig mange, kommer tydeligt til udtryk, når deres adfærd betyder, at Bispehavens beboerhus *Trivselshuset* måtte holde lukket i en periode i maj måned. Medarbejderne turde simpelthen ikke gå på arbejde, fordi de unge kriminelle havde indtaget pladsen foran huset, hvor de chikanerede forbipasserende.

Det er et klart billede af en situation, som jeg ikke mener, at vi kan acceptere. Hverken i Bispehaven eller i nogle andre boligområder.

Jeg har det indtryk, at Aarhus Kommune, den ansvarlige boligorganisation Østjysk Bolig og Østjyllands Politi gør meget for at vende udviklingen i boligområdet og forebygge og bekæmpe kriminalitet.

Den politimæssige indsats er central for så vidt angår kriminalitetsproblemerne i Bispehaven. Og det er kommunens og boligorganisationernes primære opgave at forebygge, at børn og unge kommer i problemer og at bryde fødekæden til banderne.

Og jeg vil gentage, at modreaktionen fra professionelle, frivillige og beboere i området, som jeg nævnte før – er utrolig vigtig for at få genskabt trygheden i området. Sammen med politiets hurtige og kontante indsats er det dét, der skal sikre mere stabile forhold i området.

[Initiativer]

[Forebyggelse – helhedsplan]

Det er klart, at når der skydes med skarpt eller stikkes med kniv i området, så skal der sættes ind øjeblikkeligt.

Ud over den politimæssige indsats så er det imidlertid meget vigtigt, at der sættes ind med forebyggelse.

Forebyggende indsatser er vigtige, fordi et af de bedste midler til at forhindre kriminalitet er at standse fødekæden til banderne. Vi skal simpelthen afholde børnene og de unge fra at blive rekrutteret til de kriminelle miljøer.

Gode og virksomme indsatser er fritidsjobformidling, mentorer og gadeplansarbejde.

Den type indsatser står Aarhus Kommunes Hot-Spot Center for. Centret samler kommunens kriminalpræventive indsatser og hovedkontoret ligger i Bispehaven og har selvfølgelig også mange aktiviteter her.

Endelig står Østjysk Bolig i spidsen for den boligsociale helhedsplan, som har som sit primære mål at forebygge og bekæmpe kriminalitet og at skabe tryghed i området. I helhedsplanen sættes der ind med både direkte og indirekte kriminalitetsbekæmpende aktiviteter for børn, unge og forældre.

Mit indtryk er, at vi er nået langt i forhold til de unge, men at den hårde kerne og den alvorlige kriminalitet fortsat blokerer for en positiv udvikling i Bispehaven. Det kan hverken beboerne eller samfundet leve med.

Kommune og boligorganisation benytter i vid udstrækning de muligheder og økonomiske rammer, vi fra regeringens side stiller til rådighed.

Men det betyder jo ikke, at man ikke kan gøre mere eller gøre det, man allerede gør, bedre.

***

[Styrket samarbejde]

Jeg besøgte selv Bispehaven sidste år i september. Her mødte jeg nogle meget engagerede medarbejdere både fra den boligsociale helhedsplan, fra kommunen og fra politiet. Men jeg fik desværre også det indtryk, at der var rigtig mange aktører uden en entydig ledelse, som sikrede målrettet koordinering af indsatserne.

Derfor er det også glædeligt, når kommunen, boligorganisationen og politiet har indledt et samarbejde om en fælles strategi og handlingsplan for Bispehaven.

Parterne kortlægger de mange indsatser med henblik på at målrette dem yderligere og sikre større effektivitet i

indsatserne. Herfra har parterne også bedre udgangspunkt for at vurdere, hvor der kan sættes yderligere ind.

Og problemernes alvor taget i betragtning forventer jeg, at det arbejde der er i gang i Aarhus meget snart giver resultater.

[Den hårde kerne – politisamarbejde – kort]

I forhold til kriminalitetsbekæmpelsen spiller politiet en afgørende rolle. Og politiet er da også allerede meget aktive i boligområdet både med patruljering og efterforskning. Justitsministeren kommer nærmere ind på dette.

Jeg vil også gerne fremhæve, at Aarhus Kommune og Kriminalforsorgen har indgået en samarbejdsaftale, hvor de løbende arbejder på at sikre en tæt koordinering mellem myndighederne, når personer med tilknytning til blandt andet Bispehaven løslades fra fængslet. Det er helt afgørende og dette samarbejde skulle meget gerne føre til resultater.

Aarhus Kommune og politiet arbejder også sammen med SKAT om det såkaldte 360 graders eftersyn, hvor kriminelle familiers sociale og økonomiske forhold granskes nøje. Det har givet gode resultater i Gellerup. Og kommunens beskæftigelsesforvaltning og politiet samarbejder også om, at de unge kriminelle på offentlig forsørgelse presses i uddannelse og beskæftigelse.

[Flyttehjælp og ophævelse]

Når så få unge skaber så store problemer for så mange fredelige beboere, som det sker i Bispehaven, må der naturligvis tænkes i at få de problemskabende unge ud af området. Og her er også en række muligheder, som Aarhus Kommune og Boligorganisationen arbejder sammen om at udnytte.

Aarhus Kommune tilbyder familier med kriminelle unge en *Ny Start* i et andet boligområde i kommunen. Familien får refunderet flytteudgifterne. Da det ofte drejer sig om svage familier, får de også tilbudt hjælp fra socialrådgivere, psykologer og jobcenter til at håndtere de unge kriminelle bedre. Den målrettede indsats *Ny Start* er lige startet op i Aarhus. Indsatsen læner sig op ad gode erfaringer fra indsatsen i Tingbjerg i København.

Østjysk Bolig er også åbne overfor at bruge mulighederne i loven for at ophæve lejemålene for de uroskabende unge eller deres familier. Det kan lade sig gøre, når det kan bevises, at de unge har overtrådt husordenen i området. Det har man, når man begår ulovligheder i boligområdet.

Her har jeg med en lovændring i december forbedret mulighederne for, at politiet kan oplyse boligorganisationerne om domme og andre afgørelser

om kriminalitet begået i boligområdet. Det kan bruges til at løfte bevisbyrden i en husordensag.

Jeg synes, at det er vigtige redskaber, som boligorganisationerne ikke skal holde sig tilbage med at bruge.

Og jeg er rigtig tilfreds med, at Højesteret i august sidste år slog fast, at det godt kan betale sig for boligorganisationerne at køre disse sager.

Brabrand Boligforening fik medhold i, at de kunne smide to familier ud af deres lejligheder, fordi familiernes store sønner havde sat ild til en børnehave i Gellerup.

Det er et drastisk skridt, men det kan være nødvendigt at bruge den slags metoder i alvorlige tilfælde.

Og Bispehaven er et meget alvorligt tilfælde.

Boligorganisationen må ikke bære over med beboere, som gentagne gange og groft skaber frygt og utryghed. Boligorganisationen må håndhæve husordenen – og om nødvendigt sende banditterne og deres husstande ud af området.

Alle midler skal tages i brug, og de skal tages i brug i en strategisk koordineret indsats.

[Fysiske kriminalitetsforebyggende forandringer og infrastruktur]

Østjysk Bolig står overfor at ansøge Landsbyggefonden om penge til at skabe et tryggere boligområde både ved at ændre indretningen og udtrykket af udearealerne og infrastrukturen i og omkring boligområdet.

Der lægges både op til at fjerne de utrygge steder og indrette området sådan, at de lovlydige beboere kan indtage det. Og så handler det om at åbne området for resten af byen.

Det er efter min opfattelse den type strukturelle og strategiske indsatser, der skal til.

Det er lykkedes i Vejleåparken i Ishøj. Her har den store vellykkede reovering sammen med et målrettet kriminalpræventivt arbejde og styrket kommunal satsning på den lokale skole ført til, at området nu både er mere trygt, mere sikkert og mere attraktivt. Det er en succes.

[Afslutning og boligaftale]

Men vi er jo altså tydeligvis ikke i mål – selvom der har været indsatser i gang i mange år nu. Sådan er det desværre mange steder, og vi kommer ikke i mål med at vende udviklingen, hvis ikke områderne bliver trygge og sikre.

Derfor vil jeg også i de kommende forhandlinger om boligaftalen 2014 fokusere meget målrettet på tryghed.

Selvom vi kan remse en lang række udmærkede indsatser op i Bispehaven og initiativer på vej, så har det ikke kunne forhindre de seneste måneders problematiske episoder. Og det kan ikke fortsætte.

Fra 2004 til 2007 er der gennemført en omfattende reovering. 380 mio. kr. har det kostet. Det har rettet op på mange bygningsmæssige ting, men trygheden i boligområdet er der ikke taget højde for.

Da jeg besøgte Bispehaven sidste år, syntes jeg, at det var helt tydeligt, at området er indrettet utrygt, og at truende adfærd og kriminelle handlinger har rimeligt frit spil. Der er øde og mørke parkeringskældre, som ikke kan ses fra boligerne, og der er smalle stier og gangbroer.

Den slags skal der tages højde for, når et boligområde skal reoveres.

Både i forhold til reoveringsrammen og til de boligsociale midler vil jeg derfor arbejde for, at tryghedsskabende initiativer bliver helt centrale elementer, når der skal bevilges penge i de kommende år.

Boligorganisationer og kommuner skal fremover tage stilling til, hvordan trygheden kan genskabes i et boligområde, hvis de ønsker penge fra Landsbyggefonden. Hvis der er tryghedsproblemer skal

de adresseres effektivt og målrettet i et tæt samarbejde mellem boligorganisation, kommune og politi.

Og jeg overvejer, om vi ikke kunne forbedre akutberedskabet ved at give de lokale parter adgang til rådgivning om både effektiv organisering og indsatser, sådan at der bliver taget hånd om problemerne med det samme.

Heldigvis lader det til, at parterne, der er involveret i Bispehaven, endelig har erkendt problemets omfang og nu sætter ind med styrket samarbejde om effektiv forebyggelse og en målrettet kriminalitetsbekæmpelse og fysiske forandringer.

Med den nye boligaftale vil jeg understøtte de indsatser yderligere.

Og nu vil jeg give ordet til justitsministeren.